

УДК: 33:638:1

**ОЦІНКА РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА В АГРОФІРМІ-
РАДГОСПІ “БІЛОЗЕРСЬКИЙ” БІЛОЗЕРСЬКОГО РАЙОНУ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**О.В.АВЕРЧЕВ – к.с.-г.н., доцент,
Л.Д.БІЛОШКУРЕНКО – пошукувач,
О.В.ЮРЧЕНКО – магістрант, Херсонський ДАУ**

Проблема продовольчого забезпечення населення була і залишається однією з найважливіших в економічній політиці будь-якої країни. В успішному вирішенні цієї проблеми щораз більша роль відводиться свіжим плодам і ягодам та продуктам їх промислової переробки. Особливо варто підкреслити, що з поглибленням знань стосовно раціонального харчування людини, розвитком лікувального садівництва та погіршенням екологічної ситуації, значення плодів і ягід, як високо цінних продуктів споживання невідпинно зростає. Характерним є й те, що якраз країни з найвищим доходом на душу населення (понад 13.0 тис. доларів США в рік) відзначаються високим рівнем споживання плодів і ягід в межах 100-150 кг. Це, зокрема, США, Нідерланди, Австрія, Італія, Німеччина, Франція, Іспанія. В Україні в останні роки цей показник не перевищує 30-50 кг.

У зв'язку з цим всебічне вивчення причин занепаду садівництва, збитковості виробництва плодів і ягід в Україні та визначення шляхів підвищення економічної ефективності галузі є важливим напрямком науки і практики. Враховуючи актуальність питань підвищення ефективності виробництва продукції садівництва, ми провели дослідження стану садівництва на прикладі агрофірми-радгоспу “Білозерський” Білозерського району Херсонської області.

Агрофірма-радгосп “Білозерський” спеціалізується на виробництві виноградних і плодкових саджанців, а також на виноградарстві і садівництві, переробці плодів і ягід на виноматеріал, соки і пюре. В Україні виробництво плодкових саджанців скоротилося з 6,6 млн. штук до 1 млн., а площа маточників з 111 до 32 гектарів. Тому була розроблена і затверджена наказом Мінагрополітики України від 15 лютого 2001 р. “Програма розвитку плодового, ягідного і виноградного розсадників”, а це 30 плодкових і 6 виноградних розсадників.

У агрофірмі-радгоспі “Білозерський” упродовж багатьох років зберігають і розвивають найкращі й в Україні виноградний розсадник, а за останні 6 років закладені маточники і створено плодівий

розсадник за найсучаснішими європейськими технологіями. Нині в господарстві 2284 гектарів землі, з них 1268 гектарів зайнято під багаторічними насадженнями . Садів у “Білозерському” – 427 гектарів, виноградників – 745 гектарів. Щодо саджанців, то вирощено 2 млн. 300 тис. штук виноградних саджанців і 220 тис. штук – плодкових, з них яблуні – 140 тис. , груші – 60 тис., персика 20 тис. штук.

Господарство має цех з переробки винограду потужністю 7000 тонн і плодів – потужністю 3000, створено лінію розливу на 3000 пляшок за годину. Збудована систем крапельного зрошення в цьому році на площі 35 гектарів.

Аналіз стану садівництва в агрофірмі-радгоспі “ Білозерський” дозволяє відмітити, що це господарство пододало кризове становище галузі. У 2001 році в агрофірмі-радгоспі планували отримати 5000 тонн винограду, а отримали 5450 тонн винограду, 8000 тонн плодів, а отримало 12193 тонн плодів.

У “Білозерському” в 2001 р. очікувалось отримати прибуток на суму близько 4 млн. гривень, досягти рівень рентабельності по плодах – 113 %. Ми проаналізували рівень рентабельності за 1990-2001 рр. . Показники аналізу рівня рентабельності наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Рівень рентабельності виробництва плодів в агрофірмі-радгоспі “Білозерський”

Роки	Одиниці ви-міру	Реалізовано плодів, ц	Повна собі-вартість реалізованих плодів	Виручка від реалізації	Прибуток від реалізації	Рівень рен-табельності %
1990	тис. грн.	22596	879	1501	622	70,76
1995	тис. грн.	20068	44021	87757	43746	99,38
1996	тис. грн.	28903	1156	1505	349	30,19
1997	тис. грн.	44003	1685	1836	151	8,96
1998	тис. грн.	37524	1243	1903	660	53,10
2000	тис. грн.	40060	1090	2992	1902	174,49
2001	тис. грн.	43414	1570,5	4873,8	3302,8	210,3

Протягом останнього десятиліття виробництво і реалізація плодів в агрофірмі-радгоспі “Білозерський” було рентабельним. Показники рівня рентабельності 2000-2001 р.р. дозволяють подальше розширення виробництва продукції садівництва. І все ж вони ще не вирішують тих проблем, які накопичилися у садовиноградному і виноробному комплексі радгоспу. У цілому положення досить складне.

Основні проблеми і труднощі викликані перекосами у ціноутворенні і податкообкладанні, відсутністю обігових коштів. Щоб ці труднощі подолати, необхідно:

- 1) вирішувати такі важливі питання, як виросування оздоровленого посадкового матеріалу;
- 2) забезпечити садівницькі підприємства обіговими коштами;
- 3) захист вітчизняних товаровиробників від експансії продукції з інших країн;
- 4) формування джерел інвестицій у створення (відтворення) багаторічних насаджень;
- 5) влаштування сфери реалізації плодів і ягід у спеціалізованих аграрних формуваннях;
- 6) розширення місткості внутрішнього ринку садівницької продукції.

Література:

1. Рибак А.В. Реформування управління в садівництві та виноградарстві України // Економіка АПК. – 2001. - №2. - С.12-14.
2. Панасенко Г.В. Стимулювання інноваційної діяльності в садівництві// Економіка АПК. – 2001. - №3. - С.66-67.
3. Шестопаль О.М. Який він, фруктовো-ягідний стіл України? // Сад, виноград і вино України. - 2001. - №3. - С.12-13.
4. “В академії передового досвіду” – із семінару з питань розвитку плодово-ягідного і виноградного розсадництва, проведеного Державним концерном “Укрсадвинпром” в агрофірмі-радгоспі “Білозерський” на Херсонщині// Сад, виноград і вино України. - 2001. - №5. - С.8-10.